

Број: 05-05-1- 1555-2/11
Сарајево, 16. мај 2011. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије о прекограницном програму Хрватска-Босна и Херцеговина у оквиру IPA компоненте прекограницна сарадња за 2009. годину . Споразум је потписао г. Драган Вранкић, министар финансија и трезора БиХ, 10. децембра 2010. године у Сарајеву.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о споразуму.

С поштовањем,

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

PRIMLJENO:		16.05.2011	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01/02-05-2-	379	/	H

MFA - BA - MPP

Broj: 08/1-42-730-1/11
Sarajevo, 06.05.2011. godine

PREDSEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO:		13.05.	20. //
Organizacioni jedinicu	Preporučen odjel	Datum dozvole	Trenutno stanje
05	05-1	1555	

PREDSEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

Predmet: Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije o prekograničnom programu Hrvatska – Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente prekogranična saradnja za 2009. godinu; – dostavlja se –

U prilogu akta dostavljamo Prijedlog Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije o prekograničnom programu Hrvatska – Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente prekogranična saradnja za 2009. godinu, koji je potpisana 10. decembra 2010. godine u Sarajevu na engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na svojoj 72. sjednici, održanoj 20. maja 2010. godine, prihvatio predmetni Sporazum i za potpisivanje ovlastilo Dragana Vrankića, ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na svojoj 149. sjednici, održanoj 27. aprila 2011. godine, utvrdilo je Prijedlog odluke o ratifikaciji navedenog Ugovora.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama člana 17. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00), provede postupak ratifikacije Odluke o ratifikaciji Sporazuma o finansiranju između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije o prekograničnom programu Hrvatska – Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente prekogranična saradnja za 2009. godinu .

Pozivajući se na član 39. stav 8. Zakona o zaduživanju, dugu i jamstvima BiH (Sl. glasnik BiH br. 103/09), kojim kreditni sporazumi imaju prioritet u postupku ratifikacije, molimo za hitnost radi što skorije efektivnosti Ugovora.

SPORAZUM O FINANCIRANJU

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

EUROPSKOGA POVJERENSTVA

**O PREKOGRAĐANIČNOM PROGRAMU HRVATSKA -
BOSNA I HERCEGOVINA**

**U OKVIRU IPA KOMPONENTE PREKOGRAĐANIČNA
SURADNJA**

ZA 2009. GODINU

Datum

(Centralizirano upravljanje)

SADRŽAJ

Preambula

1. Program
2. Implementacija programa
3. Odgovorne strukture i organi vlasti
4. Financiranje
5. Krajnji rok za ugovaranje
6. Krajnji rok za izvršenje ugovora
7. Krajnji rok za isplatu
8. Odnos prema prihodima
9. Odobravanje rashoda
10. Čuvanje dokumenata
11. Mapa puta za decentralizaciju bez ex-ante kontrola
12. Tumačenje
13. Djelimična nevalidnost i slučajni propusti
14. Revizija i izmjene i dopune
15. Prekid sporazuma
16. Usuglašavanje razlika
17. Saopćenja
18. Broj originala
19. Aneksi
20. Stupanje na snagu

Aneks A Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente Prekogranična suradnja za 2009. godinu

Aneks B Nacrt sporazuma između Europskoga povjerenstva i Bosne i Hercegovine od 20. veljače 2008. godine

Aneks C Izvještavanje

SPORAZUM O FINANCIRANJU

BOSNA I HERCEGOVINA

i

EUROPSKO POVJERENSTVO

koje se u daljem tekstu pominju pod zajedničkim nazivom „Stranke“, ili pojedinačno kao „zemlja korisnik“ u slučaju Bosne i Hercegovine, ili „Povjerenstvo“, u slučaju Europskoga povjerenstva.

Budući da je:

- (a) 01. kolovoza 2006. godine, Vijeće Europske unije usvojilo Regulativu (EK) br. 1085/2006, uspostavljajući Instrument za pretpriistupnu pomoć (u daljem tekstu: „IPA Okvirna regulativa“). Stupivši na snagu 01. siječnja 2007. godine, ovaj instrument predstavlja jedinu zakonsku osnovu za obezbjeđivanje finansijske pomoći aktuelnim zemljama kandidatima (Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija i Turska) i potencijalnim zemljama kandidatima (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Srbija, uključujući Kosovo na osnovu Odluke Vijeća za sigurnost pri Ujedinjenim nacijama 1244) u njihovim naporima da sprovedu političke, gospodarske i institucionalne reforme u cilju postizanja eventualnog članstva u Europskoj uniji.
- (b) 12. lipnja 2007. godine, Povjerenstvo je usvojilo Regulativu (EK) br. 718/2007, sproveđeći IPA Okvirnu regulativu, u kojoj je dan detaljan opis primjenljivog menadžmenta i kontrolnih resursa (u daljem tekstu: „IPA Pravilo implementacije“).
- (c) Pomoć Europske unije u okviru Instrumenta za pretpriistupnu pomoć ima za cilj da podrži zemlje korisnice u njihovim naporima da ojačaju demokratske institucije i primjenu zakona, da sprovedu reformu javne administracije, da izvrše gospodarske reforme, da poštiju ljudska prava kao i prava manjina, da promoviraju jednakost spolova, da podrže razvoj civilnog društva i unaprijede regionalnu suradnju, kao i pomirenje i obnovu, te doprinesu održivom razvoju i smanjenju stope siromaštva.

Za potencijalne zemlje kandidate, pomoć Europske unije bi, također, mogla uključivati izvjesno poravnanje sa *acquis communautaire*, kao i potporu investicijskim projektima, koji za cilj imaju načelno izgradnju rukovodstvenih kapaciteta u domenu regionalnih i ljudskih resursa i ruralnog razvoja.

(d) 20. veljače 2008. godine, Stranke su zaključile Okvirni sporazum, u kome se navode opća pravila suradnje i implementacije pomoći Europske unije u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć.

(e) „Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina“ za period 2007-2013, usvojen je Odlukom C(2007)5934, 10. prosinca 2007. godine.

(f) 12. listopada 2009. godine, Povjerenstvo je usvojilo „Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina“ za 2009. godinu (u daljem tekstu: „program“). Dio programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu bit će implementiran od strane Povjerenstva na centraliziranoj osnovi.

(g) U cilju implementacije ovog programa nužno je da Stranke zaključe Sporazum o financiranju kako bi se utvrdili uvjeti za dodjelu pomoći Europske unije, pravila i procedure u vezi sa isplatom date pomoći, te uvjeti pod kojima će data pomoć biti implementirana,

SLOŽILE SU SE U SLJEDEĆEM:

1 PROGRAM

Povjerenstvo će posredstvom granta učestvovati u financiranju sljedećeg programa, kako se navodi u Aneksu A ovog Sporazuma:

Broj programa: Bosna i Hercegovina: 2009/21 -166 (CRIS)

Naziv: Prekogranični program Hrvatska - Bosna i Hercegovina u okviru IPA komponente Prekogranična suradnja za 2009. godinu

2 IMPLEMENTACIJA PROGRAMA

- (1) Dio ovog programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu bit će implementiran od strane Povjerenstva na centraliziranoj osnovi, u smislu promjene Članka 53a Regulativne Vijeća (EC Euratom) br. 1605/2002 na Financijsku regulativu, koje se primjenjuje na opći budžet Europskih zajednica (u daljem tekstu: „Financijska regulativa“).
- (2) Program će biti implementiran sukladno uredbama Okvirnog sporazuma o pravilima suradnje u vezi sa finansijskom potporom EU Bosni i Hercegovini i implementacijom pomoći u okviru Instrumenta za pretpriступnu pomoć (IPA), koji je zaključen između Stranaka 20. veljače 2008. godine (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum“), kako je navedeno u Aneksu B ovog Sporazuma.

3 ODGOVORNE STRUKTURE I ORGANI VLASTI

- (1) Korisnik će, sukladno Okvirnom sporazumu, imenovati nacionalnog IPA koordinatora, koji će kao predstavnik zemlje korisnice ostvarivati neposrednu suradnju sa Povjerenstvom. On/Ona će biti zadužen za održavanje kontakta između Povjerenstva i zemlje korisnice, kako u pogledu općeg pristupnog procesa, tako i u pogledu pretpriступne pomoći EU u okviru IPA.
- (2) Nacionalni IPA koordinator će, također, biti odgovoran za koordinaciju učešća zemlje korisnice u relevantnom Prekograničnom programu, kao i transnacionalnim, međuregionalnim ili pomorskim programima u okviru drugih instrumenata Europske unije.
- (3) Zemlja korisnica će uspostaviti operativnu strukturu za dio programa koji se tiče njene teritorije. Njen način funkciranja i odgovornosti definirane su u sklopu Prekograničnog programa, izuzimajući raspisivanje tendera, ugovaranje i plaćanje, što spada u nadležnost Povjerenstva.
- (4) Pri implementaciji ovog programa, operativna struktura će blisko surađivati sa operativnom strukturom/ama u Hrvatskoj.
- (5) Operativne strukture zemalja učesnica će osnovati zajedničko Tehničko tajništvo za pomoć operativnim strukturama pri obavljanju njihovih zaduženja, kao i zajednički Nadzorni komitet, kako se navodi u Članku 142 IPA Pravila implementacije.

Zajedničko Tehničko tajništvo može imati svoju ispostavu u svakoj od zemalja učesnica.

4 FINANCIRANJE

Financiranje implementacije ovog Sporazuma obuhvata sljedeće:

- (a) Utvrđeni doprinos Europske zajednice za 2009. godinu iznosi maksimalnih 1.000.000 EURA (jedan milion eura) za dio programa koji se odnosi na Bosnu i Hercegovinu, kako je obrazloženo u Dodatku A1 Aneksa A ovog Sporazuma. Međutim, isplata doprinosa Europske unije od strane Povjerenstva bit će obavljena u granicama raspoloživih sredstava.
- (b) Troškove struktura i organa postavljenih od strane zemlje korisnice u svrhu implementacije ovoga programa snosit će zemlja korisnica, sa izuzetkom troškova navedenih u Članku 94(1)(f) IPA Pravila implementacije, kako je obrazloženo u okviru Aneksa A ovoga Sporazuma.

5 KRAJNJI ROK ZA UGOVARANJE

- (1) Pojedinačni ugovori i sporazumi o implementaciji ovog Sporazuma bit će zaključeni najkasnije dvije godine od dana zaključenja ovog Sporazuma.
- (2) U opravdanim slučajevima, dani rok bi mogao biti produžen prije konačnog datuma na maksimalno tri godine od dana zaključenja ovog Sporazuma.
- (3) Bit će otkazana isplata novčanih sredstava za koje nije potpisana nikakav sporazum prije krajnjeg roka za ugovaranje.

6 KRAJNJI ROK ZA IZVRŠENJE UGOVORA

- (1) Ugovori moraju biti izvršeni u roku od maksimalno dvije godine od dana zaključenja ugovora.
- (2) Krajnji rok za izvršenje ugovora može biti produžen prije krajnjeg datuma samo u opravdanim slučajevima.

7 KRAJNJI ROK ZA ISPLATU

- (1) Sredstva moraju biti isplaćena najkasnije godinu dana nakon konačnog datuma za izvršenje ugovora.
- (2) Rok za isplatu sredstava može biti produžen prije krajnjeg datuma samo u opravdanim slučajevima.

8 ODNOS PREMA PRIHODIMA

- (1) IPA prihodi uključuju prihode stečene tijekom poslovanja u periodu sufinanciranja, od prodaje, iznajmljivanja, naplate uslužnih djelatnosti/provizija ili drugih jednakovrijednih prihoda, uz izuzetak:
- (a) prihoda ostvarenih putem gospodarskoga sufinanciranja u okviru ulaganja u tvrtke;
  - (b) prihoda ostvarenih u okviru finansijskog inženjeringu, uključujući poduzetnički kapital i konsolidacijski zajam, rezervne fondove, zajam;
  - (c) doprinose (gdje je to primjenljivo) za sufinanciranje poslovanja iz privatnog sektora, što će biti prikazano zajedno sa javnim doprinosima u finansijskom pregledu programa.
- (2) Prihodi definirani u paragrafu 1 predstavljaju prihod koji će biti odbijen od iznosa odobrenih rashoda za određenu aktivnost. Dani prihodi će, najkasnije po završetku programa, biti u cijelosti ili srazmjerno odbijeni od materijalnih troškova poslovanja, u ovisnosti od toga da li su u cijelosti ili samo djelimično nastali kao ishod sufinanciranja.

9 ODOBRAVANJE RASHODA

- (1) Rashodi u okviru Aneksa A ovog programa bit će pokriveni doprinosom Europske unije ukoliko su nastali po potpisivanju Sporazuma.
- (2) Za sljedeće rashode neće biti odobren doprinos Europske unije u okviru Aneksa A ovog programa :
- (a) porezi, uključujući PDV;
  - (b) carinske dažbine i uvozne carine, ili neke druge obaveze;
  - (c) kupovina, iznajmljivanje ili lizing zemljišta ili postojećih objekata;
  - (d) novčane kazne i troškovi parničenja;
  - (e) troškovi poslovanja;
  - (f) polovna oprema;
  - (g) bankarski troškovi, troškovi jamstva i slični troškovi;
  - (h) troškovi pretvorbe, troškovi i kursni gubitci u svezi sa bilo kojim od posebnih obračuna eura, kao i drugi čisto finansijski troškovi;
  - (i) doprinosi u naturi;

- (j) kamata na dugovanje;
- (3) Na osnovu umanjenja iz paragrafa 2, bit će odobreni sljedeći rashodi:
- (a) Porezi na dodanu vrijednost, ukoliko su ispunjeni sljedeći uvjeti:
    - (i) nije moguć njihov povrat nikakvim sredstvima,
    - (ii) utvrđeno je da ih snosi krajnji korisnik, i
    - (iii) jasno su definirani u prijedlogu projekta.
  - (b) troškovi transnacionalnih finansijskih transakcija;
  - (c) tamo gdje implementacija operacije zahtijeva otvaranje posebnog računa, troškovi banke za otvaranje i vođenje računa;
  - (d) troškovi odvjetničkih konzultacija, notarski troškovi, troškovi tehničkih i finansijskih stručnjaka, troškovi računovodstvenih usluga ili troškovi finansijske revizije, ukoliko su neposredno vezani za sufinsanciranu operaciju i ukoliko su nužni za njezinu pripremu i implementaciju;
  - (e) troškovi jamstva koje daje banka ili druga finansijska institucija, ukoliko nacionalno zakonodavstvo ili zakonodavstvo zahtijeva jamstvo;
  - (f) režijski troškovi, pod uvjetom da su bazirani na realnim troškovima u okviru implementacije dane operacije. Paušalne stope bazirane na prosječnim troškovima ne smiju prelaziti 25% neposrednih troškova operacije koja može da utječe na razinu režijskih troškova. Obračun će biti propisno dokumentiran i bit će predmet periodičnih revizija;
  - (g) kupovina zemljišta u iznosu od 10% od ukupnog iznosa odobrenih troškova predviđenih za danu operaciju.
- (4) Pored tehničke potpore za međudržavni program iz Članka 94 IPA Pravila implementacije, bit će odobreni sljedeći troškovi pokriveni od strane javnih organa koji učestvuju u pripremi i implementaciji operacije:
- (a) troškovi profesionalnih usluga javnih organa (što ne uključuje krajnjeg korisnika) koji učestvuju u pripremi i implementaciji neke operacije;
  - (b) troškovi usluga u svezi sa pripremom i implementacijom operacije koju provodi javni organ koji je ujedno i krajnji korisnik i koji sprovodi operaciju na osobni račun bez obveze prema nekom drugom spoljnjem pružatelju usluga, ukoliko oni predstavljaju dodatne troškove i ukoliko su u svezi sa neposrednim troškovima sufinsancirane operacije.

Ovlašteni javni organ će krajnjem korisniku napraviti fakturu troškova iz točke (a) ovog paragrafa ili će potvrditi dane troškove na osnovu dokumenata istovjetne potvrđene vrijednosti, na osnovu kojih se može izvršiti identifikacija stvarnih troškova plaćenih od strane javnog organa zaduženog za sprovođenje dane operacije.

Troškovi navedeni u okviru točke (b) ovog paragrafa moraju biti potvrđeni posredstvom dokumenata na osnovu kojih se može izvršiti identifikacija stvarnih troškova plaćenih od strane javnog organa zaduženog za sprovođenje date operacije.

- (5) Bez povrede uredaba iz paragrafa 1, 2, 3 i 4, dalja pravila za odobravanje rashoda mogu biti ustanovljena u okviru Prekograničnog programa u Aneksu A ovog Sporazuma.

10 ČUVANJE DOKUMENATA

- (1) Svi dokumenti koji su u svezi sa programom iz Aneksa A bit će čuvani najmanje pet godina od dana isplate grantova Europskog parlamenta za budžetsku godinu na koju se odnosi dokument.
- (2) U slučaju da program iz Aneksa A ne bude u cijelosti završen do isteka roka navedenog u parrafatu 1, dokumenti koji se odnose na njega će biti čuvani do kraja godine koja slijedi nakon godine u tijeku koje bude završen program iz Aneksa A.

11 MAPA PUTA ZA DECENTRALIZACIJU BEZ EX-ANTE KONTROLA

- (1) Zemlja korisnica će utvrditi detaljnu mapu puta sa indikacijskim standardima i vremenskim okvirima prema kojima će Povjerenstvo ostvariti decentralizaciju sa *ex ante* kontrolama. Pored toga, zemlja korisnica će ustvrditi indikativnu mapu puta u cilju postizanja decentralizacije bez *ex ante* kontrola od strane Povjerenstva.
- (2) Povjerenstvo će vršiti nadzor nad implementacijom mapa puteva pomenutih u parrafatu 1, te će napraviti procjenu rezultata postignutih od strane dane zemlje korisnice, osobito u svezi sa dodjelom pomoći. Mapa puta za ostvarenje decentralizacije bez *ex ante* kontrola može se odnositi na postepeno odstranjivanje različitih vrsta ex-ante kontrole.
- (3) Zemlja korisnica će Povjerenstvu redovito dostavljati informacije o napredovanju implementacije dane mape puta.

12 TUMAČENJE

- (1) U ovisnosti od oprečnih uredaba u okviru ovog Sporazuma, termini koji su korišteni u danom Sporazumu će nositi isto značenje koje im je pripisano IPA Okvirno regulativom i IPA Pravilom implementacije.

- (2) U ovisnosti od suprotnih uredaba u okviru ovog Sporazuma, reference u svezi sa danim Sporazumom su reference na Sporazum, u okviru koga se, s vremena na vrijeme, vrše izmjene, dopune i zamjene.
- (3) Sve reference na Vijeće ili Pravila Povjerenstva se prave na naznačenu verziju pravila. Izmjene datih pravila će po zahtjevu biti primijenjene u okviru ovog Sporazuma posredstvom izmjena i dopuna.
- (4) Naslovi u ovom Sporazumu nemaju zakonsku važnost i ne utječu na njegovo tumačenje.

13 DJELIMIČNA NEVALIDNOST I SLUČAJNI PROPUSTI

- (1) Ukoliko neka uredba ovog Sporazuma postane nevalidna ili ukoliko ovaj Sporazum sadrži slučajne propuste, to neće utjecati na validnost drugih uredaba ovog Sporazuma. Stranke će svaku nevalidnu uredbu zamijeniti validnom uredbom koja je bliska svrsi i namjeni nevalidne uredbe.
- (2) Stranke će popuniti svaki slučajni propust uredbom koja najbolje odgovara svrsi i namjeni ovog Sporazuma, sukladno IPA Okvirnoj regulativi i IPA Pravilu implementacije.

14 REVIZIJA I IZMJENE I DOPUNE

- (1) Implementacija ovog Sporazuma će biti predmet periodičnih revizija, koje će biti ugovorene među Strankama.
- (2) Svaka izmjena i dopuna koju donesu Stranke bit će predočena u pisanom obliku i činit će dio ovoga Sporazuma. Dana izmjena će stupiti na snagu na dan utvrđen od strane Stranaka.

15 PREKID SPORAZUMA

- (1) Bez povrede paragrafa 2, ovaj Sporazum će biti raskinut osam godina po potpisivanju. Prekidom Sporazuma neće biti uklonjena mogućnost sprovođenja finansijskih ispravki od strane Povjerenstva, sukladno Članku 56 IPA Pravila implementacije.
- (2) Ovaj Sporazum može biti raskinut od strane bilo koje Stranke putem pismene obavijesti upućene drugoj Stranki. Dani prekid Sporazuma će stupiti na snagu nakon šest kalendarskih mjeseci od dana uručenja pismene obavijesti.

16 USUGLAŠAVANJE RAZLIKA

- (1) Razlike u tumačenju, ishodima i implementaciji ovoga Sporazuma, na bilo kojoj razini učešća, bit će prijateljski regulirane putem konzultacija među Strankama.

- (2) U slučaju izostanka prijateljskog rješenja, svaka Stranka može uputiti predmet na arbitražu sukladno Opcionim pravilima arbitraže Stalnog arbitražnog suda uključujući međunarodne organizacije i države, koja su na snazi na dan potpisivanja ovog Sporazuma.
- (3) U tijeku arbitražnog postupka bit će korišten engleski jezik. Ovlašteno lice koje će vršiti imenovanja će biti Generalni tajnik Stalnog arbitražnog suda, koji će postupati prema pismenom zahtjevu podnesenom od strane obiju Stranaka. Odluka arbitra će biti obvezujuća za Stranke i neće biti prava na žalbu.

17 SAOPĆENJA

- (1) Komunikacija u svezi sa Sporazumom će se odvijati u pisanim obliku na engleskom jeziku. Bilo koje saopćenje mora biti potpisano i dostavljeno kao originalni dokument ili putem faksa.
- (2) Bilo koje saopćenje u svezi sa ovim Sporazumom mora biti poslano na sljedeće adrese:

Za Povjerenstvo:

g. Pierre Mirel
Direktor
Europsko Povjerenstvo
Direkcija za proširenje
Rue de la Loi 170
B-1049 Brussels, Belgium
Faks: +32 229 68727

Za zemlju korisnicu

g. Dragan Vrankic
Ministar
Ministarstvo financija i trezora
Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo
Faks: +387 33 264 330

18 BROJ ORIGINALA

Za ovaj Sporazum će biti pripremljen primjerak na engleskom jeziku.

19 ANEKSI

Aneksi A, B i C čine sastavni dio ovog Sporazuma.

20 STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan potpisivanja. Ukoliko Stranke potpišu Sporazum različitog dana, dani Sporazum će stupiti na snagu na dan potpisivanja Sporazuma od strane druge od dviju Stranaka.

Za Bosnu i Hercegovinu, u Sarajevu, dana 10. prosinca 2010. godine

potpisao .....

g. Dragan Vrankic

Ministar financija i rezorda Bosne i Hercegovine

Za Povjerenstvo, u Briselu, dana

potpisao .....

g. Pierre Mirel

Direktor, Europsko Povjerenstvo

**ANEKS A PREKOGRANIČNI PROGRAM HRVATSKA - BOSNA I
HERCEGOVINA U OKVIRU IPA KOMPONENTE
PREKOGRANIČNA SURADNJA ZA 2009. GODINU**

DODATAK A1 Prijedlog o financiranju Prekograničnog programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina za 2009. godinu, usvojen Odlukom Povjerenstva C(2009)7620 12. listopada 2009. godine

DODATAK A2: Prekogranični program 2007-2013 Hrvatska - Bosna i Hercegovina, usvojen Odlukom Povjerenstva C(2007)5934 10. prosinca 2007. godine

**ANEKS B   OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKOGA
POVJERENSTVA I BOSNE I HERCEGOVINE OD 20.
VELJAČE 2008. GODINE**

ANEKS C IZVJEŠTAVANJE

- (1) Operativne strukture zemalja korisnica koje učestvuju u Prekograničnom programu poslat će Povjerenstvu i imenovanim nacionalnim IPA koordinatorima godišnje izviješće i završno izviješće o implementaciji Prekograničnog programa po obavljenom uvidu od strane zajedničkog Nadzornog komiteta.

Godišnje izviješće će biti podneseno do 30. lipnja svake godine, s tim što će prvo izviješće biti podneseno u tijeku druge godine po usvajanju Prekograničnog programa.

Završno izviješće će biti podneseno najkasnije šest mjeseci po zatvaranju Prekograničnog programa.

- (2) Izvješća navedena u okviru paragrafa 1 će uključivati sljedeće informacije:
- (a) napredak u implementaciji Prekograničnog programa i prioriteti u okviru specifičnih, provjerениh ciljeva, uz kvantifikaciju, ukoliko podlježu kvantifikaciji, koristeći indikatore navedene u Članku 94(1)(d) IPA Pravila implementacije na razini prioritetne ose;
  - (b) koraci koje su operativne strukture i/ili zajednički Nadzorni komitet preduzeli u cilju osiguranja kvalitete i učinkovitosti implementacije, s naglaskom na:
    - mjere nadzora i evaluacije, uključujući način prikupljanja podataka,
    - pregled značajnijih problema koji su se pojavili pri implementaciji Prekograničnog programa i preuzete mjere;
    - korist od tehničke pomoći;
  - (c) mjere koje su preuzete u cilju obezbjeđenja informacija o Prekograničnom programu i njegovojo publikaciji.

Ukoliko postoje uvjeti za to, informacije iz tačaka (a) i (c) ovog pasusa moguće je dostaviti u sažetom obliku.

Informacije iz točke (b) ne smiju ulaziti u sastav izvješća ukoliko nije bilo znakovitih izmjena od prethodnog izvješća.

DODATAK A1

PRIJEDLOG ZA FINANCIRANJE ZA 2009. GODINU PREKOGRANIČNOG PROGRAMA HRVATSKA–BOSNA I HERCEGOVINA

1. IDENTIFIKACIJA

Korisnici	Hrvatska i Bosna i Hercegovina
CRIS broj	Hrvatska IPA/2009/021/176 Bosna i Hercegovina IPA/2009/021/166
Godina	2009
Vrijednost	Hrvatska: 1.0 miliona EUR Bosna i Hercegovina: 1.0 miliona EUR Ukupna vrijednost donacije IPA: 2.0 miliona EUR
Operativne strukture	Hrvatska: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva ¹ Bosna i Hercegovina: Uprava za europske integracije
Provedbeno tijelo	Za Bosnu i Hercegovinu: Europsko povjerenstvo Za Hrvatsku: Agencija za regionalni razvoj (ARD) ²
Krajnji datum za zaključenje Sporazuma o financiranju	Najkasnije do 31. prosinca 2010.
Krajnji datum za ugovaranje	2 godine od zaključenja sporazuma o financiranju. Nema roka za projekte revizije i procjene obuhvaćene ovim sporazumom o financiranju, sukladno Članku 166(2) Financijske regulative Ovi rokovi se također odnose na državno sufinanciranje.
Krajnji datum za izvršenje	2 godine od krajnjeg datuma za ugovaranje. Ovi rokovi se također odnose na državno sufinanciranje.
Šifra sektora	11120, 16061, 32130, 33210, 41010, 43040, 91010
Budžetske linije	22.020401
Menadžer planiranja zadataka	Za Hrvatsku: DG ELARG. B.1 Za Bosnu i Hercegovinu: DG ELARG. C.1
Menadžer implementacije zadatka	Za Hrvatsku: Izaslanstvo Europskoga povjerenstva u Hrvatskoj, Sektor operacija 1 Za Bosnu i Hercegovinu: Izaslanstvo Europskoga povjerenstva u Bosni i Hercegovini, Sektor operacija II

¹ Bivše Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvoja (MSTTD). Ime ministarstva je promijenjeno krajem 2007.

² Agencija za regionalni razvoj (ARD) zamjenjuje Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje (CFCA) kao agenciju koja vrši implementaciju.

2. PREGLED

2.1. Uvod

2.1.1. Proces programiranja

Proces programiranja se odvijao u periodu od prosinca 2006. do svibnja 2007. Program je razvijen nakon procesa širih konzultacija sa lokalnim interesnim grupama i potencijalnim korisnicima sa obje strane granice. Prvi bilateralni sastanak između predstavnika državnih institucija nadležnih za IPA komponentu II održao se 22. prosinca 2006. Na tom sastanku, razmatran je i dogovoren proces elaboriranja programa između dvije strane.

22. ožujka 2007., Zajednički odbor za programiranje (JPC) se sastao po prvi puta. JPC se sastoji od predstavnika hrvatskih i bosanskohercegovačkih državnih vlasti, kao i regionalnih vlasti iz susjednih oblasti. Cilj sastanka je bio definirati opis zadataka za Zajednički odbor za programiranje i Zajednički tim za izradu nacrt-a.

Tijekom mjeseca ožujka i travnja 2007., razmatran je sadržaj SWOT (snage, slabosti, prilike i prijetnje) analize i usvojen je na drugoj sjednici Zajedničkog odbora za programiranje u Sarajevu 20. travnja 2007. Tijekom mjeseca travnja 2007., korisnici programa su razmatrali strategijske dijelove programa (prioritete, mjere i aktivnosti) koji su usvojeni na trećoj sjednici Zajedničkog odbora za programiranje u Zagrebu 11. svibnja 2007. JPC je usvojio konačan nacrt dokumenta o programiranju 25. svibnja 2007.

2.1.2. Lista poželjnih oblasti

U Hrvatskoj, poželjna oblast prema Članku 88 IPA pravila za implementaciju, se sastoji o 9 županija (statistički regioni prema NUTS klasifikaciji razina 3):

Vukovarsko-Srijemska županija, Brodsko-Posavska županija, Sisačko-Moslavačka županija, Karlovačka županija, Ličko-Senjska županija, Zadarska županija, Šibensko-Kninska županija, Splitsko-Dalmatinska županija, Dubrovačko-Neretvanska županija.

U Bosni i Hercegovini, poželjna oblast prema Članju 88 IPA pravila za implementaciju, se sastoji od 95 bosansko-hercegovačkih općina (tri gospodarska regiona):

sjeveroistok: Bijeljina, Teočak, Ugljevik, Lopare, Tuzla, Lukavac, Celić, Brčko, Srebrenik, Petrovo, Gračanica, Dobojski istok, Gradačac, Pelagićevo, Donji Zabar, Orašje, Domaljevac-Samac, Samac, Modriča, Vukosavlje, Odžak, Bosanski Brod, Srebrenica, Bratunac, Milići, Han Pijesak, Vlasenica, Kladanj, Šekovići, Kalesija Osmaci, Zvornik, Banovići, Živinice, Kalesija, Sapna,

sjeverozapad: Prnjavor, Srbac, Laktaši, Čelinac, Kotor Varoš, Skender Vakuf/Kneževi Vinogradi, Dobretići, Šipovo, Jajce, Jezero, Mrkonjić Grad, Banja Luka, Bosanska Gradiška, Bosanska Dubica, Prijedor, Oštarije Luka, Sanski Most, Ključ, Ključ/Ribnik, Mrkonjić Grad/Vlasinje, Glamoč, Bosansko Grahovo, Drvar, Istočni Drvar, Petrovac-Drinić, Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa, Krupa na Uni, Novi Grad, Bosanska Kostajnica, Bužim, Velika Kladuša, Cazin, Bihać, Dobojski istok, Derventa

Hercegovina: Prozor/Rama, Konjic, Nevesinje, Gacko, Bileća, Trebinje, Ravno, Ljubinje, Berkovići, Mostar, Jablanica, Kupres, Kupres (RS), Tomislavgrad, Posušje, Široki Brijeg, Čitluk, Stolac, Neum, Čapljina, Ljubački, Grude, Livno, Istočni Mostar.

U Hrvatskoj, susjedne oblasti prema Članku 97 IPA regulative za implementaciju su: Osječko-Baranjska županija, Požeško-Slavonska županija, Zagrebačka županija, Bjelovarsko-Bilogorska županija, Primorsko-Goranska županija, (statistički regioni prema NUTS klasifikaciji razina 3).

2.2. Globalni cilj(evi) programa

Globalni cilj programa je ohrabriti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava, te razvoj zajedničkih prekograničnih akcija, u cilju revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša, kao i povećanje socijalne kohezije programskih oblasti.

Dodatni cilj programa je jačanje kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za rukovođenje programima EP i njihova priprema za rukovođenje budućim prekograničnim programima u sklopu cilja europske teritorijalne suradnje Strukturalnih fondova EP.

Višegodišnji indikativni dokument planiranja za Hrvatsku za period 2008-2010 pokazuje da će prekogranična suradnja, vođena u sklopu Komponente II, pomoći Hrvatskoj u prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregijskoj suradnji sa zemljama članicama EU i zemljama korisnicama IPA. Koncentrirat će se na poboljšanje turističkih potencijala, stvaranje bližih veza između graničnih oblasti i pomoći zajedničkim aktivnostima zaštite okoliša.

Višegodišnji indikativni dokument planiranja za Bosnu i Hercegovinu za isti period, će pomoći aktivnostima usmjerjenima ka promociji i unaprijeđenju prekogranične suradnje i društveno-gospodarstvene integracije graničnih oblasti. To će se izvršiti kroz jačanje gospodarskih, ekoloških i kulturnih veza između zemalja učesnica, uključujući međuljudske aktivnosti.

Program je sukladan glavnim državnim sektornim strategijama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu ograničenost sredstava dostupnih u okviru IPA 2007-2013 i veličinu programske oblasti, ambicija programa je iznad svega doprinos oživljavanju graničnih veza i aktivnosti u programskoj oblasti putem ohrabrivanja suradnje na lokalnoj razini oko zajedničkih ekoloških i društveno-gospodarskih problema.

2.3. Prioritetne osi, mjere i njihovi osobiti aspekti u pogledu implementacije budžeta za 2009.

Prioriteti i mjere definirani u okviru ovog prekograničnog programa su strukturirani na takav način da poštuju i omogućavaju implementaciju osobitih ciljeva. Identificirana su dva prioriteta za prekograničnu suradnju. Odabrani su na način imajući u vidu pružanje pomoći oblastima od konkretnog potencijala, kao što su turizam i sektor malih i srednjih poduzeća, te oblasti koje bi podigle kvalitetu života i poboljšale društvenu koheziju kroz zaštitu prirode i okoliša i bolji pristup uslugama. Također, jedan od prioriteta je fokusiranje na tehničku pomoć, obezbijedenje učinkovite uprave i implementacije programa.

Kada je u pitanju Hrvatska, vodit će se računa o tome da ne dođe do operativnog ili finansijskog preklapanja, uključujući razinu učesnika, uz bilo koju od mera koje su obuhvaćene Operativnim programima za Hrvatsku u okviru IPA Komponenti III, IV i V (Regionalni razvoj, ljudski resursi, razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj).

Svaki prekogranični program će kreirati pravila za prihvatljivost za odabir operacija koje osiguravaju iste uvjete prihvatljivosti sa slične aktivnosti, kao i poštivanje standarda Zajednice, a po potrebi, između različitih prekograničnih programa i sa drugim IPA komponentama.

Prioritet 1: Stvaranje zajedničkog gospodarskoga prostora

Ovaj prioritet je odgovor na tešku gospodarsku situaciju sa obje strane granice, okarakteriranu padom broja stanovništva, visokom razinom ovisnosti o slabo razvijenom poljoprivrednom sektoru i sektoru malih i srednjih poduzeća, te susrećući se sa problemima kao što su slaba dostupnost kredita, ekspertize i poduzetništva. Sektor turizma je dobro razvijen u zapadnim dijelovima programske oblasti – u blizini Jadranske obale – ali prilično nerazvijen u

središnjim i istočnim dijelovima. Neke od osnovnih prepreka za razvoj sektora turizma su loša turistička infrastruktura (pretežito u oblastima koje ne pripadaju priobalju), niska razina marketinga, te nedovoljna razmjena informacija između turističkih operatera i drugih gospodarskih sektora (posebno poljoprivrede).

Cilj ovog prioriteta je doprinijeti integraciji gospodarstva u graničnim oblastima podsticanjem suradnje u oblasti turizma i pomoći malim i srednjim poduzećima i promociji poduzetništva. Posebni ciljevi su razvoj prepoznatljive turističke ponude zasnovane na općem ekološkom i kulturnom nasljeđu i poboljšanje konkurentnosti lokalne turističke ekonomije. Također, program će pomoći razvoju regionalne ekonomije jačanjem sektora malih i srednjih poduzeća i institucijama i službama za poslovnu pomoć.

Stvaranje zajedničkog gospodarskog prostora implementiraće se na dva načina:

Mjera 1: Zajednički razvoj turističke ponude

Zajednički razvoj turističke ponude će pomoći poboljšanju i raznolikosti turističkih proizvoda i usluga, kao i zajedničkom plasiranju ovih proizvoda i usluga. Ova mjera će mobilizirati potencijale u oblastima ekologije i kulture, te doprinijeti unaprijeđenju vještina ljudi koji rade u oblasti turizma, poljoprivrede i kulture.

Poželjne vrste akcija su npr: certificiranje lokalnih proizvoda, promocija turizma i tržišnih inicijativa, očuvanje i vrednovanje kulturnog naslijeđa, razvoja tematskih (prekograničnih) ruta itd.

Mjera 2: Promocija poduzetništva

Druga mjera pomaže promociji preduzetništva i inicijativama za povećanje konkurentnosti i inovativnosti sektora malih i srednjih preduzeća. Mjera podstiče šeme koje stvaraju poslovne, istraživačke i obrazovne mreže van granica. To može biti: obuka i obrazovne aktivnosti za mala i srednja preduzeća, razvoj partnerstva između malih i srednjih preduzeća i univerziteta ili zajedničkih institucija za poslovnu pomoć.

Mjere 1 i 2 će se u osnovi implementirati kroz zahtjeve za ponudu.

Prioritet 2: Poboljšanje kvaliteta života i društvene kohezije

Prioritet 2 je odgovor na društvene i ekološke probleme granične oblasti. Nivo nezaposlenosti je visok, posebno u ruralnim oblastima, i postoji nedostatak aktivnih mjera zapošljavanja kako bi se riješilo ovo pitanje. Postoji opšta tendencija nestanka sive mase i lošeg pristupa obrazovnim i socijalnim službama.

U oblasti zaštite životne sredine, Hrvatska i Bosna i Hercegovina se suočavaju sa istim i izazovima i imaju iste šanse. Na obe strane granice, postoje važne prirodne zanimljivosti – prirodni parkovi i rijeke, ali nema koordinacije u smislu kako zaštititi okoliš npr. zbrinjavanjem otpadnih voda, a nema ni bilo kakvih koordiniranih napora u smislu kako se nositi sa prirodnim katastrofama kao što su poplave ili požari. Minska polja su takođe čest problem u programskoj oblasti. Procijenjeno je da se još uvijek mora ukloniti oko 305,000 neeksploiranih mina, koje pokrivaju teren od oko 1,800 km².

Opšti cilj prioriteta 2 je unaprijediti kvalitet života u graničnoj oblasti smanjenjem štete /rizika po okoliš i povećati društvenu koheziju u lokalnim zajednicama. Postoje dva posebna cilja: prvi je zaštita i očuvanje okoliša i podsticanje održivog iskorištavanja prirodnih resursa u graničnim regionima kroz zajedničke akcije i kampanje za podizanje svijesti. Drugi posebni cilj je usmjerjen na omogućavanje pristupa uslugama zajednice koje imaju uticaj na dobrobit i društvenu koheziju lokalnih zajednica i njenih građana.

Sljedeće dvije mjere su namijenjene poboljšanju kvalitete života i društvene kohezije:

Mjera 1: Zaštita prirode i okoliša

Zaštita prirode i okoliša je sama po sebi važna, ali je takođe i važna zbog razvoja turizma. Stoga će ova mjera podržati inicijative koje sprečavaju degradaciju čovjekove okoline i koje promovišu održivu eksploataciju prirodnih resursa. Primjeri aktivnosti su: zajednički dokumenti za planiranje vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda, studije o obnovljivim energijama, aktivnosti podizanja svijesti o zaštiti čovjekove okoline i zajedničke interventne akcije u slučajevima poplava ili požara.

Mjera 2: Poboljšanje dostupnosti usluga zajednice u graničnoj oblasti

Druga mjera će se usmjeriti na dobrobit i društvenu koheziju lokalnih zajednica i doprinijeti poboljšanju prekograničnih odnosa. Mjera će pomoći razvoju međuljudskih akcija širom granica u oblastima kao što su obrazovanje, socijalna i zdravstvena zaštita, kultura i sport. Uključivaće lokalne vlasti, građansko društvo i socijalne partnere, te ohrabriti uspostavu prekograničnih mreža u društveno-kohezionim aktivnostima. One mogu biti: zajedničke omladinske inicijative, pomoć marginalizovanim grupama, lakši pristup zdravstvu, kulturi i obrazovanju itd.

Mjere 1. i 2. će se u osnovi implementirati kroz zahtjeve za ponude.

Privremeni raspored i indikativna vrijednost zahtjeva za ponudu za Prioritet 1 (Stvaranje zajedničkog ekonomskog prostora) i Prioritet 2 (Poboljšanje kvalitete života i društvene kohezije)

Za budžet 2009., prijedlog je lansirati jedan zajednički zahtjev za ponudu, uslovno u drugoj polovini 2010.; sve četiri mjeru iz Prioriteta 1 i Prioriteta 2, obuhvataju i velike (npr. 50 000 EUR–300 000 EUR) i male (npr. 20 000 EUR –50 000 EUR) grantove. Primjenjivaće se osnovni kriteriji odabira i dodjele grantova, prema Praktičnom vodiču za ugovorne procedure za vanjsku pomoć EC (PRAG). Detaljni kriteriji za izbor i dodjelu biće opisani u zahtjevu za ponudu – Aplikativni paket (Smjernice za kandidate).

Generalno, izgradnja prekograničnih kapaciteta biće horizontalna tema koja podupire Prioritete 1 i 2 i, gdje to bude moguće, biće integrisana u sve mjeru u ovim prioritetima. Prekogranični kapaciteti će se graditi davanjem prednosti projektima koji:

- (a) poboljšavaju suradnju i razmjenu iskustava između lokalnih i regionalnih interesnih grupa kako bi se povećala prekogranična suradnja.
- (b) intenziviraju i konsoliduju prekogranični dijalog i uspostavljaju institucionalne odnose između lokalnih administracija i drugih relevantnih lokalnih ili regionalnih interesnih grupa.
- (c) pružaju informacije i vještine lokalnim i regionalnim vlastima da razvijaju, implementiraju i rukovode prekograničnim projektima.

Predviđaju se sljedeći katalitički efekti: poboljšanje ekoloških standarda, poboljšanje socijalne i kulturne dobrobiti, održiva upotreba lokalnih materijala i ljudskih resursa, prijenos znanja kroz projektnu suradnju, efekti preduzetništva koji u konačnici otklanjaju potrebu za spoljnim sredstvima u budućnosti, te stvaranje poslovnih prilika. Takođe, implementacija projekata će stimulisati i stvoriti pozitivno okruženje za dalju suradnju.

Obaveze državnog sufinanciranja garantuju punu uključenost načela dodavanja EU.

Prioritet 3: Tehnička pomoć

Cilj prioriteta tehničke pomoći je poboljšanje prekogranične suradnje i upravljačkih oruđa. Pretežno će pokrivati troškove koji su u direktnoj vezi sa implementacijom programa: troškovi širenja informacija i obezbijedenje vidljivosti programa, podizanje svijesti u prekograničnoj oblasti, promocija suradnje i razmjena iskustava; administrativni i logistički

troškovi za zajedničku strukture programa (Zajednički odbor za monitoring, Zajednički tehnički sekretarijat i njegove podružnice, uključujući troškove osoblja, izuzevši plate javnih zvaničnika), što uključuje monitoring i kontrolu prvog nivoa, troškove učešća na različitim sastancima u vezi sa implementacijom programa.

Prioritet 3 će se implementirati na 2 načina:

Mjera 1: Pomoć primjeni i implementaciji programa

Ova mjera će pomoći radu državnih operativnih struktura i Zajedničkom odboru za monitoring u vođenju programa. Takođe će osigurati pružanje savjeta i pomoći krajnjim korisnicima u razvoju i implementaciji projekta.

Mjera 2: Pomoć u informisanju, publicitetu i procjeni programa

Druga TA mjera će pomoći u informisanju, publicitetu i procjeni programa. Omogućice podizanje svijesti o programu među lokalnim, regionalnim i državnim donosiocima odluka, kao i stanovnicima programske oblasti, te opštoj javnosti u obe zemlje. Takođe, mjera će pomoći u pružanju ekspertske pomoći Zajedničkom odboru za monitoring u vršenju planiranja i procjene programa.

Imajući u vidu da relevantne državne vlasti (Operativne strukture u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini) uživaju *de facto* monopol situaciju (u smislu Člana 168, stav 1, tačka c Pravila implementacije Financijske regulative) za implementaciju prekograničnog programa, relevantne ugovorne vlasti u obe zemlje će sklopiti odvojene direktnе grant ugovore bez zahtjeva za ponudu sa Operativnim strukturama do iznosa koji je omogućen u okviru Prioriteta 3 u svakoj zemlji. Podugovaranje od strane Operativnih struktura aktivnosti obuhvaćenih direktnim ugovorom (npr. TA, procjena, publicitet itd.) je dozvoljeno u skladu sa članom 120 Financijske regulative³ i Članom 184 Pravila implementacije⁴ Financijske regulative.

2.4. Pregled prošlih i tekućih CBC iskustava, uključujući naučene lekcije i donatorsku koordinaciju

Hrvatska

– Implementirani projekti su

- CARDS 2001 'Strategija i jačanje kapaciteta za suradnju u graničnoj oblasti' (Identifikacija budućih graničnih projekata sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom)
- CARDS 2002 'Strategija i jačanje kapaciteta za regionalni razvoj' (Institucionalni aranžmani za upravljanje CBC)
- CARDS 2003 'Lokalni granični regionalni razvoj' (šema granta sa Slovenijom)
- CARDS 2003 'Tehnička pomoć za upravljanje programima susjedstva' (Pomoć JTS za trilateralni program Hrvatska-Slovenija-Mađarska)
- PHARE 2005 'Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna grantna šema), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004–2006; 25 implementiranih projekata

³

Odredba 1605/2002 (OJ L 248, 16.9.2002, p.1).

⁴

Odredba 2342/2002 (OJ L 357, 31.12.2002, p.1).

- PHARE 2005 'Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare CBC / INTERREG III A - Novi program jadranskog susjedstva 2004–2006; 35 implementiranih projekata
- PHARE 2006 Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske' (Trilateralna grantna šema), Program susjedstva između Hrvatske, Slovenije i Mađarske 2004–2006; 21 implementirani projekat
- Projekti/programi trenutno u fazi implementacije

Projekti

- CARDS 2004 'Jačanje institucija i kapaciteta za CBC' (Pomoć Ministarstvu za more, turizam, promet i razvoj)
- CARDS 2004 'Suradnja graničnog regiona' (Grantna šema sa Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom); 8 projekata u fazi implementacije

Programi

- PHARE 2006 'Jadranska prekogranična suradnja između Hrvatske i Italije, Phare CBC / INTERREG III A - Novi program jadranskog susjedstva 2004–2006; 17 projekata u fazi implementacije
- Transnacionalni Program CADSES 2004-2006; 9 projekata u fazi implementacije
- IPA 2007 i IPA 2008 CBC Programi Hrvatske/Bosne i Hercegovine, Hrvatske/Crne Gore, Hrvatske/Srbije, Hrvatske/Mađarske, Hrvatske/Slovenije, CBC IPA Adriatic, ERDF Transnacionalni programi za europsku teritorijalnu suradnju "Jugoistočna Europa" i "Mediteran"

Bosna & Hercegovina

- Projekti koji su trenutno u fazi implementacije:

- CARDS 2004-2006 Program jadranskog susjedstva
- Transnacionalni program CADSES 2004-2006
- IPA 2007 i IPA 2008 CBC Programi Bosne i Hercegovine/Hrvatske, Bosne i Hercegovine/Srbije, Bosne i Hercegovine/Crne Gore, CBC IPA Adriatic, ERDF Transnacionalni programi europske teritorijalne suradnje "Jugoistočna Europa" i "Mediteran" (posljednji samo u okviru IPA 2008. sredstava)

Dok obe zemlje imaju iskustva sa programima prekogranične suradnje koje financira EC (CBC) sa drugim zemljama, ipak imaju ograničeno iskustvo u međusobnoj suradnji. U periodu 2004-2006, samo grantna šema 'Suradnja graničnih regiona sa Srbijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom' (financirana iz sredstava hrvatskog CARDS 2004) ima hrvatske i bosanske partnerne. U okviru ove grantne šeme, ugovoreno je 8 projekata. Zatim, INTERREG IIIA Adriatic CBC financirao je 7 projekata (od kojih je 36 sa hrvatskim korisnicima) a koji je uključivao hrvatsko-bosansko partnerstvo. Međutim, samo 5 od navedenih ima partnera unutar programske oblasti. Ugovoreno je dodatnih 35 projekata sa hrvatskim i bosanskim partnerima u okviru drugog poziva Jadranskog programa.

U okviru tekućih programa IPA 2007. i IPA 2008. CBC Hrvatske/Bosne i Hercegovine, vlasti dvije zemlje su formirale Zajednički odbor za monitoring i Zajednički tehnički sekretarijat kako bi pripremili prve zahtjeve za ponude koji će se lansirati u prvom semestru 2009.

Naučene lekcije

Obe zemlje su stekle iskustva u prethodnim učešćima u programima prekogranične suradnje, naročito onim koji uključuju zemlje članice sa solidnom praksom u smislu prekogranične suradnje, a koji se mogu prenijeti onim zemljama koje imaju manje iskustva. Kao rezultat, oblasti koje se graniče sa zemljama članicama imaju mnogo više kapaciteta i znanja o projektima prekogranične suradnje nego oblasti koje graniče sa zemljama koje nisu zemlje članice. Ova situacija se mogla vidjeti tokom implementacije CARDS 2004 "Program suradnje graničnih regiona", kada su susjedne oblasti Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore do bile prvu priliku da se prijave za manje projekte prekogranične suradnje. Postojao je opšti nedostatak znanja o tome kako pripremiti i voditi projekte, a lokalne interesne grupe su imale poteškoća u pronalaženju partnera s druge strane granice.

Dosadašnja iskustva u suradnji pograničnih regiona pokazuju da je solidna faza pripreme, uključujući podizanje svijesti i obuku prije lansiranja aktivnosti, ključna za ishod programa.

Tematska procjena CBC programa u okviru PHARE programa je zaključila da je većina projekata imala jasan učinak u jednom dijelu pograničnog regiona, ali su ti zajednički projekti bili prije izuzetak nego pravilo. Odatle proističe važnost da se osigura da su projekti rezultat zajedničkih lokalnih ili regionalnih inicijativa. Drugi zaključak gore pomenute procjene je da je sinhronizovanost u zajedničkim projektima ključna u smislu rezultata, učinka i održivosti. Stoga je važno da partneri imaju uspostavljene i dogovorene planove koordinacije i mehanizme prije potpisivanja finansijskog sporazuma.

Donatorska koordinacija

U skladu sa članom 20 IPA uredbe i Članom 6 (3) Pravila implementacije IPA, u 2007. Europska komisija je tražila od predstavnika zemalja članica i lokalnih međunarodnih finansijskih institucija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini da daju svoje komentare u vezi sa nacrtom višegodišnjeg programa prekogranične suradnje i dostave ih Komisiji. Komisija je primila i komentare iz Britanske ambasade u Zagrebu i Svjetske banke.

2.5. Horizontalna pitanja

Program će promovisati održivo upravljanje čovjekovom sredinom unaprijeđenjem suradnje između institucija, radi implementacije zajedničkih akcija za zaštitu prirode.

Program će takođe pomoći politici jednakosti polova i jednakih prilika kroz odabir projekata koji uključuju posebno uvažavanje jednakih prilika za polove, etničke grupe i invalide, u skladu sa načelima Europske unije.

2.6. Referentne tačke

"N" je datum zaključenja finansijskog sporazuma

	N	N+1 (kumulativno)	N+2 (kumulativno)
Broj direktnih grant ugovora u Hrvatskoj	1	1	1
Broj direktnih grant ugovora u Bosni i Hercegovini	1	1	1
Broj zahtjeva za ponudu lansiranih u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini	1	1	1
Stopa ugovaranja (%) u Hrvatskoj	10%	100%	100%
Stopa ugovaranja (%) u Bosni i Hercegovini	10%	100%	100%

2.7. Smjernice za decentralizaciju upravljanja EU fondovima bez ex ante kontrola Komisije

Prema Članu 8(4)(c) IPA Pravila za implementaciju, zemlja korisnik će dati smjernice sa indikativnim referentnim tačkama i rokovima za postizanje decentralizacije bez ex ante kontrola Komisije.

Što se tiče prethodnih finansijskih instrumenata EC (Phare i CARDS), decentralizacija sa *ex ante* kontrolom je povjerena Hrvatskoj od strane Komisije u februaru 2006. Nakon toga je uslijedila reviziona misija od strane ELARG E.5 revizione jedinice u februaru 2007. radi verifikacije ispunjenosti uslova za prijenos uprave u skladu sa dole navedenim u odluci Komisije. Što se tiče IPA, Europska komisija i Vlada Republike Hrvatske su 27. avgusta 2007. potpisale okvirni sporazum o pravilima za suradnju u pogledu finansijske pomoći EC Hrvatskoj u okviru IPA. Komisija je odlučila 14. novembra 2008. da povjeri Hrvatskoj, pritom zadržavajući *ex ante* kontrole delegacije Europske komisije, upravna ovlaštenja u okviru IPA Komponente II. Smjernice za decentralizaciju upravljanja IPA fondovima bez *ex ante* kontrola Komisije će se dati onda kada su se sve preporuke revizora sadržane u odluci Komisije o prijenosu razmotrile od strane hrvatskih vlasti u okviru dogovorenih rokova.

U Bosni i Hercegovini, pripreme za decentralizaciju upravljanja fondovima EC su u toku. U junu 2008, Savjet ministara je usvojio Strategiju za implementaciju Sistema za decentralizovanu implementaciju (DIS). Glavne DIS strukture i funkcije su formirane. Tehnička pomoć u okviru CARDS i IPA pomaže proces pripreme. Bosna i Hercegovina je usmjerenja na akreditaciju u naredne dvije godine.

3. BUDŽET ZA 2009

3.1. Indikativna finansijska tabela za 2009. za Hrvatsku (EUR)

	Sredstva IPA Zajednice		Državna sredstva		Ukupno (IPA plus državna sredstva)	
	EUR (a)	% ⁽¹⁾	EUR (b)	(%) ⁽¹⁾	EUR (c)=(a)+(b)	(%) ⁽²⁾
Prioritetna osa 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna osa 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna osa 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

⁽¹⁾ Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA plus državna sredstva) (stup(c))

⁽²⁾ Izraženo u % od konačnog ukupnog iznosa (c). Pokazuje relativnu težinu svakog prioriteta u vezi sa ukupnim sredstvima (IPA + državna)

3.2. Indikativna finansijska tabela za 2009. za Bosnu i Hercegovinu (EUR)

	Sredstva IPA Zajednice		Državna sredstva		Ukupno (IPA plus državna sredstva)	
	EUR (a)	% ⁽¹⁾	EUR (b)	(%) ⁽¹⁾	EUR (c)=(a)+(b)	(%) ⁽²⁾
Prioritetna osa 1	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna osa 2	450 000	85%	79 411.76	15%	529 411.76	45%
Prioritetna osa 3	100 000	85%	17 647.06	15%	117 647.06	10%
UKUPNO	1 000 000	85%	176 470.58	15%	1 176 470.58	100%

⁽¹⁾ Izraženo u % od ukupnog iznosa (IPA plus državna sredstva) (stup(c))

⁽²⁾ Izraženo u % od konačnog ukupnog iznosa (c). Pokazuje relativnu težinu svakog prioriteta u vezi sa ukupnim sredstvima (IPA + državna)

3.3. Načelo sufinanciranja koje se primjenjuje na projekte financirane u okviru programa

Doprinos Zajednice je izračunat u vezi sa prihvatljivim troškovima, koji su za prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina bazirani na ukupnim troškovima, prema dogovoru zemalja učesnica i prekograničnog programa.

Doprinos Zajednice na nivou prioritetne osi neće prevazilaziti 85% prihvatljivih troškova.

Doprinos Zajednice za svaku prioritetu os neće biti manji od 20% od prihvatljivih troškova.

Primjenjuju se odredbe Člana 90 IPA Pravila za implementaciju.

4. IMPLEMENTACIONI ARANŽMANI

4.1. Metoda implementacije

Dio ovog programa koji se tiče Hrvatske će se implementirati u skladu sa Članom 53c Financijske regulative⁵ i korespondentnih odredbi Pravila implementacije⁶. Zemlja korisnik će nastaviti da obezbijeduje konstantno poštivanje uslova iz Člana 56 Financijske regulative.

Ex-ante kontrola Komisije će se primjenjivati na tendere za ugovore, lansiranje zahtjeva za ponude i dodjelu ugovora i grantova dok Komisije ne omogući decentralizovanu upravu bez ex-ante kontrole u skladu sa Članom 18 IPA Pravila za implementaciju.

Dio programa koji se tiče Bosne i Hercegovine će se implementirati na centralizovanoj osnovi od strane Europske komisije u skladu sa Članom 53a Financijske regulative⁷ i korespondentnih odredbi Pravila za implementaciju⁸.

U slučaju centralizovane uprave, uloga Komisije u izboru operacija u okviru prekograničnog programa između zemalja korisnika, obrazložena je u Članu 140 IPA Pravila za implementaciju.

4.2. Opšta pravila za nabavku i procedure dodjele grantova

Nabavka će slijediti odredbe Dijela Dva, Poglavlje IV Financijske regulative i Dijela Dva, Glava III, Poglavlje 3 Pravila za implementaciju, kao i pravila i procedure za ugovore o uslugama, nabavci i radovima koji se financiraju iz glavnog budžeta Europskih zajednica u svrhu suradnje sa trećim zemljama, a koje je usvojila Komisija 24. maja 2007. [C(2007)2034].

Procedure dodjele grantova će slijediti odredbe Dijela Jedan, Glava VI Financijske regulative i Dijela Jedan, Glava VI Pravila za implementaciju.

Po potrebi, ugovorne vlasti će takođe koristiti standardne predloške i modele koji olakšavaju primjenu gore navedenih pravila iz "Praktičnog vodiča za ugovorne procedure za spoljne akcije EC" ("Praktični vodič"), kako je i objavljeno na EuropeAid web-stranici⁹ na dan iniciranja nabavke ili procedure za dodjelu granta.

4.3. Procjena ekološkog učinka i očuvanje prirode

Sva ulaganja će se vršiti u skladu sa relevantnim ekološkim zakonima Zajednice.

Procedure za procjenu ekološkog učinka, u skladu sa EIA-direktivom¹⁰, u potpunosti se primjenjuju na sve investicione projekte u okviru IPA. Ako EIA-direktiva još uvijek nije u potpunosti transponirana, procedure će biti slične onima iz gore pomenute direktive.

Ako se čini da će projekat najvjerovatnije imati uticaja na prirodne lokalitete od značaja za očuvanje, izvršiće se adekvatna procjena očuvanja prirode, i mora se dokumentovati u skladu sa Članom 6 Direktive o staništima¹¹.

⁵ Vidi fusnotu 3 *supra*.

⁶ Vidi fusnotu 4 *supra*.

⁷ Vidi fusnotu 3 *supra*.

⁸ Vidi fusnotu 4 *supra*.

⁹ Trenutna adresa:

http://ec.europa.eu/europeaid/work/procedures/implementation/practical_guide/index_en.htm

¹⁰ Direktiva Savjeta 85/337/EEC od 27. juna 1985. o procjeni učinka određenih javnih i privatnih projekata za zaštitu čovjekove sredine (OJ L 175, 5.7.1985, p. 40.)

¹¹ Direktiva Savjeta 92/43/EEC od 21. maja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune (OJ L206, 22.7.1992).

5. MONITORING I PROCJENA

5.1. Monitoring

Implementaciju prekograničnog programa će pratiti Zajednički odbor za monitoring iz Člana 142 IPA Pravila za implementaciju, formiran od strane zemalja korisnica koje učestvuju, odnosno predstavnika Komisije.

U Hrvatskoj, implementaciju programa će takođe pratiti IPA Odbor za monitoring u skladu sa Članom Pravila za implementaciju.

IPA odbor za monitoring će izvršiti procjenu efikasnosti, kvalitete i koherentnosti implementacije programa, radi osiguranja uspješnosti programske ciljeve i unaprijeđenja efikasnosti pružene pomoći.

U Bosni i Hercegovini, Komisija može preduzeti sve akcije koje smatra neophodnim za praćenje datog programa.

5.2. Procjena

Programi će biti predmet procjena u skladu sa Članom 141 IPA Pravila za implementaciju, u cilju unaprijeđenja kvalitete, efikasnosti i dosljednosti pomoći fondova Zajednice i strategija implementacije prekograničnih programa.

6. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE PROTIV PREVARE, FINANCIJSKE PRILAGODBE, PREVENTIVNE MJERE I FINANCIJSKE KOREKCIJE

6.1. Revizija, financijska kontrola i mjere protiv prevare

Sve akcije i operacije svih strana uključenih u implementaciju ovog programa, kao i ugovori i sporazumi o implementaciji ovog programa, predmet su supervizije i financijske kontrole Komisije (uključujući Europski ured za borbu protiv prevara) s jedne strane, koja ima diskreciono pravo da može vršiti provjere po svom nahodenju, ili samostalno ili putem spoljnog revizora, i revizije Europskog suda revizora s druge strane. To uključuje mjere kao što je ex-ante verifikacija procesa tendera i ugovaranja koju vrše Delegacije u zemljama korisnicama.

Kako bi se obezbijedila efikasna zaštita financijskih interesa Zajednica, Komisija (uključujući Europski ured za borbu protiv prevara) može izvršiti provjere i inspekcije na licu mjesta u skladu sa procedurama predviđenim odredbom Savjeta (EC, Euratom) 2185/96¹².

Gore opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve ugovarače, podugovarače i korisnike granta koji su dobili sredstva Zajednice.

6.2. Financijske prilagodbe

U Hrvatskoj, ovlašteni državni službenik, koji na prvom mjestu nosi odgovornost za ispitivanje svih nepravilnosti, će izvršiti financijske prilagodbe gdje primjeti nepravilnosti ili ili nemar u pogledu implementacije ovog programa, ukidanjem čitave ili dijela pomoći Zajednice. Ovlašteni državni službenik će uzeti u obzir prirodu i ozbiljnost nepravilnosti i financijskog gubitka pomoći Zajednice.

U slučaju nepravilnosti, uključujući nemar i prevaru, ovlašteni državni službenik će povratiti pomoći Zajednice koja je isplaćena korisniku u skladu sa državnim procedurama za povrat.

¹²

Uredba Savjeta (EC, Euratom) br. 2185/96 od 11. novembra 1996, OJ L 292; 15.11.1996; p. 2.

6.3. Trag revizije

U Hrvatskoj, ovlašteni državni službenik će osigurati stalnu dostupnost svih relevantnih informacija kako bi se obezbijedio dovoljno detaljan trag revizije. Ove informacije će obuhvatati dokumentirani dokaz ovlaštenja prijave za plaćanje, obračun i isplatu takvih prijava, te načine tretiranja akontacija, garancija i dugova.

6.4. Preventivne mjere

Hrvatska će obezbijediti istragu i efikasan tretman za sumnjive slučajeve prevare i nepravilnosti, te obezbijediti funkcionisanje mehanizama kontrole i izvještavanja u skladu sa Uredbom Komisije 1828/2006¹³. O svim sumnjivim ili stvarnim slučajevima prevare ili nepravilnosti, kao i svim tome vezanim mjerama, moraju se obavijestiti službe Komisije bez odgađanja. Ako nema sumnjivih ili stvarnih slučajeva prevare ili nepravilnosti, zemlja korisnik će obavijestiti Komisiju o ovoj činjenici u roku od dva mjeseca nakon isteka svakog kvartala.

Nepravilnosti znače sve povrede odredbi primjenjivih pravila i ugovora, koje nastaju kao produkt djela ili propusta finansijskih radnika, koje dovode, ili bi dovele, u pitanje opšti budžet Europske unije Union naplatom neopravdanog troška iz opšteg budžeta.

Prevara znači svaki namjerni čin ili propust u pogledu: upotrebe ili prezentovanja lažnih, netačnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koji za posljedicu imaju pronevjeru ili nezakonito zadržavanje sredstava opšteg budžeta Europske unije ili budžeta kojima rukovodi Europska unija ili kojima se rukovodi u ime Europske unije; nedavanje informacija kao kršenje određenih obaveza sa istim efektom; pogrešna primjena sredstava u svrhe koje nisu one za koje su sredstva prvenstveno odobrena.

Zemlja korisnik će preuzeti sve adekvatne mjere za sprečavanje i borbu protiv aktivne i pasivne korupcije u svim fazama procedure nabavke ili procedure dodjele granta, kao i tokom implementacije korespondentnih ugovora.

Aktivna korupcija se definiše kao namjeran čin bilo kakvih obećanja ili davanja, direktno ili posredno, koristi bilo koje vrste službeniku lično ili za treću stranu, da djeluju ili se uzdrže od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili povrijede vršenje svojih funkcija na način koji šteti ili će najvjerovalnije štetiti finansijskim interesima Europskih zajednica.

Pasivna korupcija se definiše kao namjeran čin službenika koji, direktno ili posredno, traži ili prima korist bilo koje vrste lično ili za treću stranu, ili prihvati obećanje o takvoj koristi, da djeluje ili se uzdrži od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili povrijedi vršenje svojih funkcija na način koji šteti ili će najvjerovalnije štetiti finansijskim sredstvima Europskih zajednica.

Vlasti zemlje korisnika, uključujući osoblje odgovorno za implementaciju programa, će takođe preuzeti sve neophodne mjere predostrožnosti radi izbjegavanja bilo kakvog rizika od sukoba interesa, te odmah obavijestiti Komisiju o bilo kojem takvom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla da dovede do takvog sukoba.

6.5. Financijske korekcije

Kako bi se osiguralo korištenje sredstava u skladu sa primjenjivim pravilima, u Hrvatskoj će Komisija primijeniti procedure sređivanja računa ili mehanizme finansijske korekcije u skladu sa Članom 53c (2) Finansijske regulative, te Okvirnim sporazumom koji je zaključen između Komisije i Hrvatske.

Finansijska korekcija može nastati nakon:

¹³ OJ L 371, 27.12.2006, p.1.

- (i) identifikacije određene nepravilnosti, uključujući prevaru; ili
- (ii) identifikacije slabosti ili nedostataka u upravljačkim i kontrolnim sistemima zemlje korisnika.

Ako Komisija utvrди da je nastao trošak u okviru ovog programa na način koji narušava primjenjiva pravila, odluciće o nivou iznosa koji će se isključiti iz sredstava Zajednice.

Obračun i pravljenje takvih korekcija, kao i povrat sredstava u vezi s tim, izvršiće Komisija slijedeći kriterije i procedure predviđene u IPA Pravilima za implementaciju.

7. MANJE REALOKACIJE SREDSTAVA

Ovlašteni službenik (AOD), ili službenik (AOSD), u skladu sa sub-delegiranim ovlaštenjima koja su mu dodijeljena od strane AOD, u skladu sa načelima zdravog finansijskog upravljanja, može izvršiti manje realokacije sredstava bez neophodne dopune odluke o financiranju. U tom kontekstu, kumulativne realokacije koje ne prelaze 20% od ukupne vrijednosti namijenjene za program, sa limitom od 4 miliona EUR, neće se smatrati većim realokacijama, ako one ne utiču na prirodu i ciljeve programa. Odbor IPA će se informisati o gore navedenim realokacijama sredstava.

8. OGRANIČENE PRILAGODBE U IMPLEMENTACIJI PROGRAMA

Ograničene prilagodbe u implementaciji programa koje utiču na elemente nabrojane u Članu 90 Pravila za implementaciju Financijske regulative, koje su indikativne prirode¹⁴, mogu se preduzeti od strane ovlaštenog službenika (AOD), ili službenika sa sub-delegiranim ovlaštenjima (AOSD), u skladu sa prijenosom ovlaštenja koja mu dodijeli AOD, te načelima zdravog finansijskog upravljanja bez neophodne dopune odluke o financiranju.

---

¹⁴

Ovi osnovni elementi indikativne prirode su, za grantove, indikativni iznosi zahtjeva za ponude i, za nabavku, indikativan broj i vrsta predviđenih ugovora i indikativan vremenski rok za lansiranje procedura za nabavku.